Становище на КЗЛД относно искане на общински съветник за предоставяне на списък, съдържащ трите имена на гражданите с регистриран настоящ адрес в населените места на община

СТАНОВИЩЕ

НА

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № ПНМД-17-5/2024 г.

гр. София, 25.01.2024 г.

-

ОТНОСНО: *Искане на общински съветник от Общинския съвет Т. за предоставяне на списък, съдържащ трите имена на гражданите с регистриран настоящ адрес в населените места на община Т.*

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав – председател: Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов и Веселин Целков, на заседание, проведено на 24.01.2024 г., разгледа писмо с вх. № ПНМД-17-5/05.01.2024 г. от кмета на община Т. по повод постъпила в Общинска администрация Т. молба от г-н А. – общински съветник в Общински съвет Т . С молбата си общинският съветник желае да му бъде предоставена информация: *списък, съдържащ трите имена на гражданите, които имат регистриран настоящ адрес в населените места на територията на община Т .*

В молбата си, господин А. пише, че има информация за гражданите с постоянен адрес в община Т. от публично достъпните предварителни избирателни списъци от последните избори (Местни избори 29.10.2023 г.), публикувани на интернет страницата на Община Т., в изпълнение на разпоредбата на чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Изборния кодекс. Общинският съветник изтъква, че за да изпълни задължението си, съгласно чл. 36, ал. 1, т. 2 от Зако[illegible]ното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) *„да поддържа връзки [illegible]*

избирателите и да ги информира за дейността и решенията на общинския съвет“, му е необходим списък, идентифициращ избирателите в населените места с трите им имена.

По повод на искането от общинския съветник, кметът на община Т. посочва, че в действащото законодателство, както и в установената практика, са налични множество начини за осъществяване на контакти между политиците и избирателите. Приемни дни или часове, офиси, в които да се провеждат тези приемни дни или часове, изнесени приемни офиси, допитвания, срещи, онлайн методи и т.н. В нито един нормативен акт не е предвидено политикът да посещава избирателите си по предварително подадени адреси, още по-малко по настоящи адреси. В действителност е записано в закона, че общинският съветник е длъжен да поддържа връзки с избирателите си, но никъде не посочено, че това трябва да става по адресите на избирателите. На следващо място, избирателят не е законодателно задължен да се вижда с определен политик. При проявено желание от страна на избирателят, същият може да посети политика в приемен ден или час. Кметът изразява притеснение и намира за неприемливо политик да посещава избирателите си по домовете, без да бъде поканен за това.

С оглед така изразените притеснения и във връзка със защитата на личните данни, както и правата на гражданите, кметът на община Т. се обръща към КЗЛД с молба за изразяване на становище дали на общинския съветник следва да бъдат предоставени исканите лични данни.

Към писмото на кмета на община Т. е приложено копие от молбата на г-н А. с вх. № П02-272/21.12.2023 г. Видно от нейния текст, общинският съветник иска да му бъдат предоставени: *„списък по населени места на гражданите на община Т. само с настоящ адрес в община Т . Т.е. трите имена на гражданите, които имат настоящ адрес в община Т. и без постоянен адрес в община Т.“.* По-нататък общинският съветник посочва, че иска да разбере *„във всяко населено място кои са избирателите (т.е. хората с постоянен и хората с настоящ адрес)“*.

Правен анализ:

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД), е нормативният акт, определящ правилата, свързани със защитата на физическите лица при обработването на личните им данни и относно свободното движение на тези данни.

Съгласно чл. 4, т. 7) от Регламент (ЕС) 2016/679 „администратор на лични данни“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.

Следователно, всяко лице (физически, юридическо или др.), което започне обработването на лични данни, придобива *ex lege* качеството „администратор на лични данни“ и следва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679. В този контекст следва да се разглежда и обработването на лични данни от избирателните списъци.

Съгласно чл. 42 от Изборния кодекс (ИК) избирателните списъци (съставени по постоянен адрес – чл. 24, ал. 2 от ИК), включително част I и част II, се публикуват на интернет страницата на съответната община и съдържат имената на избирателя и номера и адреса на избирателната секция. Избирателните списъци се публикуват в определени срокове преди изборния ден съобразно вида на изборите.

Целта на обявяването и публикуването на избирателните списъци е кметът на съответната община да осигури възможност всеки избирател – български или чужд гражданин, да може да прави справка в избирателния списък по единен граждански номер/ личен номер, включително на безплатен телефонен номер. Избирателните списъци имат важно значение и се създават за целите на законосъобразното провеждане на изборния процес, включително за упражняването на избирателите права от страна на гражданите. ИК не дефинира други цели за обработване на личните данни, съдържащи се в тях, освен за целите на изборния процес.

По отношение законосъобразните условия, при които се допуска обработването на лични данни, се прилагат разпоредбите на чл. 6, пар. 1 от ОРЗД, според който обработването е законосъобразно, когато е налице поне едно от изчерпателно изброените и дадени алтернативно условия за допустимост на обработването. Наред с това, обработването на данни следва да се извършва при спазването на основните принципи, прогласени в чл. 5 от същия регламент, включително, но не само, принципите за законосъобразност, необходимост, пропорционалност, ограничаване на целите и обработването на минимален обем от лични данни. Особено внимание трябва да се обърне на изискването за отчетност, като основен принцип и отговорност на администратора, според който администраторът на лични данни трябва да обработва данните в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и да е в състояние да го докаже.

Въпреки публичното оповестяване обаче, личните данни от избирателните списъци **не следва** да са обект на последващо обработване за други цели, тъй като липсва съгласието на съответните субекти на данни, включени в тях, и не съществува нормативен акт, който да регламентира такова обработване (арг. чл.6, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679). Такова обработване би било и несъвместимо с първоначалната цел, за която са обработвани въпросните лични данни на избирателите.

От друга страна, правоотношенията по повод на гражданската регистрация, както и реда за достъп до данните от нея, се уреждат със Закона за гражданската регистрация (ЗГР). Гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го индивидуализират от другите лица в обществото и в семейството, в качеството на носител на субективни права, като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и

др. Гражданската регистрация на физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон. Вписването в регистъра на населението се извършва в общините по постоянен адрес на физическите лица. В регистрите на актовете за гражданското състояние се вписват (в населеното място, в което е настъпило събитието) събитията раждане, брак и смърт за всички лица, които към момента на настъпване на събитието са български граждани, и за лицата, които не са български граждани, но към момента на настъпване на събитието се намират на територията на Република България, като отговорността за гражданската регистрация на територията на конкретната община е на кмета на общината, съобразно разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗГР.

Регистрите за гражданското състояние и регистърът на населението се създават и поддържат от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), която е национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях (чл. 100 – 101 от ЗГР).

Предоставянето от страна на кмета на лични данни на физически лица, съдържащи се в ЕСГРАОН, представлява „обработване на лични данни", което също следва да се извършва при наличие на правно основание (чл. 6, пар. 1 и/или чл. 9, пар. 2 от ОРЗД), при спазване на принципите за обработването на лични данни (чл. 5 от ОРЗД), както при изпълнение на останалите изисквания на ОРЗД. Нещо повече, при предоставянето на данни от ЕСГРАОН трябва да се вземат предвид и специалните изисквания на чл. 106, ал. 1 от ЗГР, според който данните от ЕСГРАОН се предоставят на:

1. българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят, а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси;
2. държавни органи и институции съобразно установените им със закон или с подзаконов нормативен акт правомощия;
3. български и чуждестранни юридически лица – въз основа на закон, акт на съдебната власт или разрешение на Комисията за защита на личните данни.

В конкретния случай, данни от ЕСГРАОН **не могат да се предоставят** на общинския съветник, както следва:

- По точка 1 – тъй като на физически лица се предоставят данни от значение за техни лични права и интереси, а в качеството си на общински съветник искателя не е физическо лице;
- По точка 2 – общинският съветник не изразява позицията на държавен орган или институция, включително съгласно чл. 33 от ЗМСМА не притежава право да обработва

лични данни, включително в такива мащаби, като гражданите на една община, регистрирани по настоящ адрес;

- По точка 3 – общинският съветник не е юридическо лице (българско или чуждестранно), но дори и да беше такова, личните данни на избирателите не му се следват с оглед липсата на условие за законосъобразност и несъответствие с принципите по чл. 5 от ОРЗД.

За пълнота на изложението, в случай на наличие на данни за извършено престъпление против политическите права на гражданите и при определени обстоятелства, за целите на наказателното производство единствено компетентните органи по смисъла на чл. 42 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) биха могли да получат данни за трите имена на гражданите, които имат регистриран настоящ адрес в населените места на територията на община Т . По отношение защитата на личните данни в такива случаи се прилага режимът на Глава осма от ЗЗЛД, с която се транспонира *ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/680 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета* (т. нар. Полицейска директива).

По изложените по-горе съображения на общинския съветник може да бъде предоставена агрегирана информация под формата на статистически данни, относно броя на гражданите, които имат регистриран настоящ адрес, разпределени по населени места на територията на община Т. – т.е. информация, която не позволява идентифицирането на отделните субекти на данни. В тези случаи, законодателството за защита на личните данни не следва да се прилага.

Във връзка с това и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 10а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и чл. 51, т. 2 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Кметът на Община Т. може да предостави на г-н А. – общински съветник в Общински съвет Т. обобщена справка с агрегирана информация под формата на статистически данни, относно броя на гражданите, които имат регистриран настоящ адрес, разпределени по населени места на територията на община Т . Липсва правно основание за предоставянето на лични данни за настоящия адрес на въпросните граждани.

По силата на чл. 36, ал. 1, т. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) общинският съветник има правна възможност, а не задължение „да поддържа връзки с избирателите и да ги информира за дейността и решенията на общинския съвет“. Тази правна възможност може да се реализира чрез други способи за комуникация с избирателите, като например – откриване на приемна, организиране на срещи, на които избирателите имат възможност да присъстват доброволно, в рамките на публични събития и т.н.

	ПРЕДСЕДАТЕЛ:	ЧЛЕНОВЕ:
	Венцислав Караджов /п/	**Цанко Цолов /п/**
		Веселин Целков /п/